

Referat - Rådsmøte 12.04.24

Tid: 12:00-16:00

Sted: Kirkegata 15, 0153 Oslo

Til stede:

Berit Brørby (leder), Jan Davidsen (Pensjonistforbundet), Anne Gamme (KS), Stian Slotterøy Johnsen (Frivillighet Norge) deler av møtet, Bjørn Lindstad (Frivillighet Norge) deler av møtet, Anne-Cecilie Kaltenborn (NHO Service og Handel), Jan Hjelle (Husbanken), Monica Ketelsen (Husbanken), Sandro Melgalvis Moe (HOD), Aina Strand (HOD).

Forfall:

Hans Christian Sandlie (OsloMet), Arne Halaas (Pensjonistforbundet), Line Gaare Paulsen (IKT Norge). Ingeborg Malterud (NHO Service og Handel),

Sekretariat:

Wenche Halsen og Anne Berit Rafoss

Velkomst ved leder.

1. Godkjenning av innkalling og sakliste

Ingen merknader.

2. Godkjenning av referat fra møtet 07.02.24, utsendt 16.02.24.

Ingen merknader

3. Saker til behandling

Sak 11/2024 – Eldre og aldersvennlig sin plass i Bustadmeldinga

Den nye boligmeldinga Meld St 13 (2023 – 2024) *Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet* ble lagt frem 15. mars. Husbanken ved Jan Hjelle presenterte innhold med fokus på eldre og aldersvennlige boliger. [Meld. St. 13 \(2023–2024\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

12 år siden forrige boligmelding. Alle tilskuddsordninger til Husbanken er i spill, det blir endringer samt at nye virkemidler kommer.

Vi får en bredere boligpolitisk tilnærming. Boligpolitikken blir viktigere fremover på grunn av demografiutvikling, dyrtid, flyttemønster, bosettingen av flyktninger, økning i leiepriser som betyr strukturelle og samfunnsutfordringer. Kommune har et omfattende ansvar. Staten – en relevant og nyttig støttespiller.

Regjeringen vil gjenreise og fornye Husbanken. Nytt samfunnsoppdrag – forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, bidra til at flere kan skaffe seg og beholde egnet bolig og støtte kommunene i deres boligpolitiske arbeid. skal gjenopprette regionskontor i Vestland og Nordland. Justere virkemiddelbruken.

Videreutvikle fagrollen på boligmarkedet. Ha en nasjonal fagrolle for leiemarkedet. Styrke distriktsrettet arbeid. gjennomføre eldreboligprogrammet. Fire innsatsområder for boligpolitikken, overordnede ambisjoner:

1. flere skal få mulighet til å eie egen bolig
2. leiemarkedet skal være trygt og forutsigbart
3. ta vare på boligene vi har og bygge de vi trenger
4. forsterket innsats for de om som ikke klarer å skaffe seg eller behold egen bolig

Se presentasjonen ppt. (vedlagt)

Eldre og aldersvennlig i boligmeldingen. Hovedpunkter. Se ppt.

- Boliger for en aldrende befolkning – faktagrunnlag
- Tilpasse boligmassen til en aldrende befolkning.
- Lån til oppgradering – mer fleksibel ordning. Justere virkemidler for å oppnå mål
- Flere skal få anledning til å eie egen bolig
- Leiemarkedet skal være trygt og forutsigbart – eksempel: bruk av tilvisningsavtaler for å skaffe utleieboliger til eldre (Leva Jessheim Park)

Spørsmål til Husbanken fra Pensjonistforbundet om økonomien i dette. Tilpassing av eksisterende boligmasse, analyse gjort ift antall hus, teknisk stand, hva vil koste ift energieffektivitet – presise anslag på makronivå. Der finnes grundig analyse. Mer komplisert på andre områder.

Største og vanskeligste er tilbudssiden på generell boligbygging. Søknader på 12 milliarder allerede nå i april. kan regne på hvor mye kan være med på av nybygging aktivitet.

Startlån – begynner komme på 16/17 milliarder, når snart et metningspunkt av det kommunen klarer å mobilisere søkere. Lån til unge monner ikke i det store bildet. Rådsleder viste til det er få som ber om penger til livsløpsstandard var nevnt. Husbanken vil forsøke forsøke å redusere litt på krav, gjøre mulighetene mer kjent.

KS sier at og kommunal sektor er glad for at Husbankens rolle er forsterket, og viste til at det er et stort potensiale i å frigjøre større boliger. Er ikke et offentlig ansvar å skaffe omsorg + boliger. Det må stimuleres til flere løsninger der generasjoner kan bo sammen. KS mener det en må styrke insentiver for å få folk til å flytte sammen.

Husbanken har utredet og sendt info/tall til HOD om trygghetsboliger, lavere nivå enn omsorgsboliger. Økonomisk insentiv for kommunene å være med på. Forsterke flyttedynamikken. Lagt frem en anbefaling.

Vedtak: Rådet følger arbeidet med boligmelding og eldreboligprogram videre.

[Sak 13/2024 – Eldre i den samsiske befolkningen.](#)

St. melding; Samisk språk, kultur og samfunnsliv/Folkehelse og levekår i den samiske befolkningen [Meld. St. 12 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#) ble lagt fram 19. mars. Sametingets rådsmedlem Berit Marie E. Eira, som har ansvarsområde bl.a. eldrepolitikk og seniorrådgiver helse Inga Margrethe Eira Bjørn delto på Teams og orientert om Stortingsmeldingen og om Sametingets eldreplan.

I presentasjonen la representantene fra Sametinget vekt på følgende tema: Helsetilstand/fremme sunne **levevaner**, familiens betydning, barn unge og eldre, naturens betydning for helse, samisk språk,

kultur og tradisjoner, tro og livssyn, mat, psykisk helse (selvmordsforebygging, hets, rasisme og diskriminering), nnsats mot vold og overgrep, historiske traumer, miljø og helse, klimaendringer, samarbeid over landegrensar, folkehelse og levekår i den samiske befolkningen.

Sametinget ønsker å styrke det samiske innslaget i arbeidet med aldersvennlig samfunnsutvikling (se ellers ppt.) Helsedirektoratet og Senteret for et aldersvennlig Norge, Sameting og Sametingets eldreråd og kommunale aktører skal se nærmere på hvordan tilrettelegge bedre for en god og aktiv alderdom for eldre med samisk bakgrunn.

Aina fra HOD viste til positive erfaring å jobbe med meldingen og lære om og løfte samiske perspektiver i aldersvennlig samfunnsutvikling. Neste års tildelingsbrev – er det sannsyng at HDIR/Senteret får oppdrag og midler knyttet til å følge opp hvordan samiske perspektiv/Meldingen skal følges opp. Utfordringer er knyttet til distrikt/utkant.

Husbanken vil følge opp invitasjon til mer samarbeid med husbanken (ref til kontor i Hammerfest).

Pensjonistforbundet er opptatt av betydningen av å ha kontakt med eldreråd og foreninger i de samsiske kommunene, og involvere disse i det aldersvennlige arbeidet.

NHO minner om utfordringer knyttet til utjevning av forskjeller/levkår. Og at det er ønskelig med mer bakgrunnsinfo knyttet til at den samsike befolkningen tar sen kontakt med tjenesteapparatet. At det er høy terskel for å si fra. Familien stiller mer opp enn det som generelt vanlig i den norske befolkningen. Eldre som tjener om sorgstjenester er ikke alene.

Frivillighet Norge er opptatt av møteplasser og aktiviteter som inkluderer. Etterlyser informasjon om hvordan sametinget kan tilrettelegge for inkludering/involvering i frivillighet, og mener det vil være interessant med samarbeid.

Vedtak: Rådet for et aldersvennlig Norge og Sametinget holder kontakten videre.

[Sak 14/2024 – Koordinering og plan for Bo trygt hjemme](#)

Koordinering og arbeid med plan for gjennomføring av Bo trygt hjemme-reformen. Status og fremdrift ble presentert av Thorstein Ouren i Helsedirektoratet som leder dette arbeidet.

Meldingen sees i sammenheng med en rekke andre meldinger og strategier og er utarbeidet på tvers av 6 departementer.

Helsedirektoratets oppdrag er å utarbeide gjennomføringsplan for reformen (2024-2028) innen 1.6.24. . Planen skal leveres innen 1.6. I det videre skal Helsedir. være pådriver for samordning og gjennomføring på tvers av sektorer. Aktivitet og tiltak i 2024:

Det skal rigges en nasjonal og regional struktur for helhetlig og samordnet oppfølging basert på innsatsområde og aktuelle aktører. En tverrdepartemental gruppe skal sikre koordinering på departementsnivå. Koordinering internt i Helsedirektoratet mot underliggende etater og andre eksterne aktører og interessenter nasjonalt og regionalt. Det etableres en felles kommunikasjonsstrategi. Det skal iverksette ekstern følge og resultatevaluering

Statsforvalteren involveres gjennom oppdragsbrev fra Helsedir. En avtaler ny avtale mellom KS og HOD. Det inngår ny intensjonsavtale mellom Helsedirektoratet og Norges Frivilligsentraler.

Bo trygt hjemme konferanse arrangeres i samarbeid med Husbanken 22.10

NHO viste til at det er mange gode krefter som er klar over de store trendene og vil være med på utviklingen. Invitere næringslivet inn og hva kunne dere ønske å bidra med og hvordan kunne det sett

ut. En del igjen å gjøre der. TT ordningen er et eksempel. Eks fra andre land med incentivordninger til hjelp i hjemmet. Se ting i sammenheng. Modnere markeder. Invitere til dialog, selskaper som leverer relevante tjenester for eldre.

Frivillighet Norge viser til at det er viktig å huske ha med at frivilligheten er større enn frivilligsentralene.

Pensjonistforbundet er opptatt av ressursene i eldrebefolkningen og at det blir gitt handlingsrom for å finne løsninger. Viktig å huske på at vi gjør dette for å sikre god livskvalitet, inkludering og involvering. Snu holdninger, ressursene som ligger i eldre i fokus.

Vedtak: Rådet for et aldersvennlig Norge avventer planen for reformen og følger opp i juni-møtet.

Sak 15/2024 – Hva kan KI bidra med for at vi skal kunne bo trygt hjemme

Tristan Rolstad, fagsjef Digitalisering i KS delte innsikt knyttet til hva KI kan bidra med for at vi skal kunne bo trygt hjemme. KI viktig for kommunene – mange oppgaver, demografiutviklingen, også flere yngre som trenger hjelp, kommuneøkonomien er presset, vanskelig å få tak i kompetanse. Digitale tjenester og digitalisering prioriteres.

Bygge opp kunnskap og ressurser, som nettsider, rapporter, utvikling, deling av eksempler fra KI testing/prosjekter i kommunene

En utfordring – gjøre det enklere å finne informasjon fra det offentlige. Eks på hvordan kan bruke KI på å finne informasjon litt enklere. Eks – KI brukt i noen kommuner for å se om de kommunale tjenestene kunne rekke rutene sine (snømåking). Ensomhet – KI kan også være med å motvirke ensomhet/samtalepartner. Etikk diskusjon og personvern. Digitale kjæledyr på sykehjem. Sjekke symptomer for sykdom (flyktninger), bra resultater fra testing i Halden kommune.

Kan KI bidra til at vi får nok personell. Trondheim kommune brukt KI til taksering med store innsparinger. Også ift planlegging av turnus.

Innspill fra rådsmedlemmene gikk på betydningen av at Norge implementerer EU-reguleringen på dette området. Og at en får en helhetlig tilnærming og reguleringer for å finne de beste løsningene.

Betydningen av å ta i bruk de løsningene som finnes (litt frislipp), og være mer fremoverlent og utvikle gode/bedre løsninger, gjøre teknologien enda mer tilgjengelig.

Viktig å huske på å gjøre noe med den digitale inkompetansen. Ved større bruk av KI, enda flere kan potensielt falle utenfor.

KI er demokratiserende, man klarer bedre å formulere seg i kommunikasjon. Mange yrker blir utfordret, leger, advokater og andre ved at man heller søker info på nettet. Bruk av teknologi skal gjøre ting mer effektivt, må da øke kunnskap og bruk.

Fra KS – ja, litt frislipp, men det er også viktig for å utvikle og lære. Viktig med EU reguleringen. KI vil kunne bli mer og mer brukervennlig med menneskelig språk og innhold og dermed bidra til at flere og flere tar det i bruk.

Vedtak: Rådet arbeider videre med temaet digitalisering som en av sine kjerne saker framover.

Sak 12/2024 – Digitaliseringsprosjektet om personvern og sikkerhet – status og veien videre

Representanter fra rådet og senteret deltok i workshop med eksperter på personvern og digital sikkerhet 11.4. Denne saken gikk ut på grunn av mangel på tid i møtet.

Vedtak: Oppsummering fra workshop blir sendt ut til rådsmedlemmene. Innholdet følges opp av Berit, Line og Wenche før møte med politisk ledelse i Digitaliseringsdepartement. Saken tas opp igjen på rådsmøte i juni.

Sak 16/2024 – Fra senteret

Wenche orienterte. Eldrerådskurset – oppdatering. 230 kommuner og fylkeskommuner hatt med representanter fra sine eldreråd så langt. 1100 vært med på kurs så langt. 98 av deltakerne melder tilbake at de vil anbefale dette til andre. Oppslag i om lag 40 aviser (pr mars). Kursinnhold skal deles på nettsidene og det skal utvikles videregående kurs. Eget kurs for eldrerådsledere er på trappene.

Årlig konferanse- "Sammen for et aldersvennlig Norge" målgruppe som tidligere - ledere i kommunal sektor, offentlig, nærings og organisasjonslivet. Tema – innbyggeren i sentrum, medvirkning og kommunikasjon. 5.november. WHO er med. Gardermoen Radisson Blu.

Arendalsuken – leier telt med Pensjonistforbundet, Aldring og helse og Verdighetssenteret. En dag som er felles, onsdagen(14.8) skal vi 4 aktører har felles program, ellers fordeles tiden. Oppfordrer til innspill til tema for innhold i teltet.

WHO markering – verdens helseforsamling 27. mai. Uvisst hvem som blir med pga situasjon med helseministeren.

Helsepolitisk barometer – skiller seg ut fra tidligere år rundt bevisstheten av å planlegge egen alderdom. Betydningen og forståelsen av å planlegge for egen alderdom. Senteret planlegger at resultat fra Helsepolitisk barometer skal være del av Arendalsuken. Også solgt inn til media som mulig tema, TV2.

Sak 17/2024 – Nytt fra rådsmedlemmene

Runden rundt bordet med saker fra de enkelte medlemsorganisasjonene som er viktig og relevante for rådet og senteret å ha innsikt i.

Husbanken orienterte om såkorn midler, tilskudd til boligtilpasning. 240 søknader som er rekordmange. Mange om boligløsninger for eldre.

Frivillighet Norge er opptatt av å få til mer generasjon overgripende kontakt og aktiviteter i samfunnsoppdraget de jobber med i disse dager

Eventuelt

Berit fremmer forslag om å sende blomster til avtroppende statsråd og takker for samarbeidet.

Møtet slutt kl 1550.